

FESTA

LA MORT Y'L BOSCAROL

Un pobre boscariol qu'era anat a la rama,
 Encorvat sota el feix de la llenya y dels anys,
 Tornava a son casot per aspres viaranys,
 Boy gemegant y arrossegant la cama.
 En li no poguent més y de dolor mitj mort,
 Deixa anà el seu fogot; pensa ab sa mala sort:
 ¿Desde naixer quins plers ha tingut, quin conort?
 ¿Hi ha tan pobre com ell? sempre sens una malla;
 Mes d'un dia sens pá; cap hora sens afanys!
 La dona, la maynada, els soldats y la talla,
 Dentes y prestacions, alguna xacra, els anys,
 Li fan d'un infeliç la pintura acabada.
 Ell que erida la mort: y la mort té al devant
     qui, ab la dalla mitg alçada,
 Li pregunta per ço que d'ella está esperant.
 «Que a carregar, li din, tota aqueixa brancada
     M'ajudis a l'instant.»
 La mort tot ho guareix.
 Mes no'ns moguem d'aquesta vida.
 «Visea gallina ab sa pepida.»
 Ho din tot home qui pateix.

Traduit de «La Fontaine»
 per Mossén E. CASEPONCE.

LA BIBLIOTECA CIRCULANT DE «FESTA»

Durant aquests dies hem avençat força en els treballs d'organització i catalogació dels llibres adquirits per a aquesta Biblioteca quin fi ja exposarem en el número darrer.

A ben segur que en el proper número ja podrem servir als nostres subscriptors el catàleg dels llibres junt amb les condicions i instruccions per a retirar els llibres als domicilis llurs.

Hem de repetir que confiem amb el favor del públic per a sostenir i millorar l'actuació d'aquesta biblioteca, doncs diguerem ja en el número darrer que no'ns proposavem negoci de cap mena, i si tant sols millorar i enriquir sempre el catàleg de la mateixa.

Si'l públic respon, com esperem, no tardarà gaire temps, que FESTA haurà adquirit una nova i esplèndida biblioteca amb la que's podran complaure als abonats per més nombrosos i exigents que aquests siguin.

Això es tot quan perseguim en la nova tasca que'ns hem imposat.

CRONICA QUINZENAL

Flors simbòliques

No hi ha que negar que les nostres Rambles tenen ja l'aspecte més solemniel del any. Totes les parades de flors presenten la seva exuberància i competència d'una manera incitant i fastuosa.

Barcelona amb el seu encant de les flors a les Rambles s'ha guanyat un prestigi que cap més capital ha superat encara.

Ja ho sabem que per alguns, el culte a les flors, es com una afició ridícula que no porta cap transcendència. Però hi ha que convenir que'l sentimentalisme i la elegància espiritual, no la senten els castrats, ni menys els que ho sopediten tot a la comoditat i al egoisme.

I així i tot encara, observem com els cursis i els galifardeus del prosaisme ciutadà, se serveixen de les flors per a les seves aspiracions sempre que aquestes estigan vinculades en l'afany d'adquirir una dona formosa, la fruïció de la qual els fa concebir veïcòls agradables, els més rudimentaris casi sempre. Flors, cartes perfumades, entrades per a les funcions de moda, presents i obsequis que a la vegada que poetisin un xic l'ambient, els despertin l'interès i la curiositat.

I per a tota dona, jove, elegant, recatada o llicenciosa, el bell present d'unes flors pletòriques de colors i perfums exquisits, constituirà una gràcia incisiva i delicada que arruixarà la seva ànima d'una suavitat deliciosa.

I es perquè les flors tenen l'alta virtut d'enjojar esplendidament la coqueteria femenina, i ademés, saben totes les dones que a tothora i sempre, a la bellesa innata del seu cos, al tedi melangió dels seus desenganys, al torment dolorós dels seus neguits, i a les ansies totes del seu viure casulà, no hi escau cap altra companyia tan àmica i plahentera, com la pompa diversa i consoladora d'unes flors actives, simbòliques i acariciadores, com elles esquisides i voluptuoses alhora.

Per xò es que la preferència no es duptosa.

A les nostres dones, a les nostres elegants, una de les poques qualitats que no devem reproxar-les-hi, es l'haver mantingut sempre aquesta mi-

mosa passió per les flors, aquesta bella espiritualitat alternativa amb les flors de tots els temps, que les fa més capritxoses, més coquetes, més trascendentals ja ho sabem, però també més admirades, més plàstiques, més sensitives.

A tota il·lusió, a tot consorci d'amor i platxeria, a tota idealitat i prosopeia solemniel, hi ha l'emblema rediviu i fragorós d'unes flors adequades.

Per a l'honestitat o l'adulteri, per al goig o la tristesa, per a la modestia o el poderiu, per al treball, per al vici, per a la virtut, per a l'exili, per a tot lo vivent i creat, hi ha la magestàtica esplendor d'unes flors d'imatgeria i sensació que son el complement efectiu d'aquella culminant significació, i penetra agosaradament a l'entranya mateix de l'essència facultativa.

Quantes dones, quantes artistes, i galanes feminitats célebres pel seu rang i historia, han volgut eternament glorificar el seu gest mundanal o el seu pas turbulent per la terra, junt amb unes flors simbòliques i acariciadores que han quedat immortalisades excelentment, pel seu encant, pel seu linitiu o per la seva intensitat i comunió.

La mateixa Margarida del Faust, no fora tal sense les flors idiliques; i la propia heroina de Dumas no produiria tanta esgarripança la seva mort si no fossin les roses i crisantemes tacades amb la sang de la tisis.

I es que l'amor intens que la dona professa a les flors, la porta sovint a un estat de fanatisme acerbat que no es més que una boja voluptuositat que produeix la quimera assolèrta, la possessió felis.

Recordis a la encantadora Mlle. de Coigny, la manyaga duqueseta de Fleury, que reclosa i tot a la presó de Sant Llàtzer, d'on totes les nits sortien els carros carregats amb els sentenciats a mort, després de les revoltes dels girondins, fànticament enamorada del poeta Chénier, admertia serenament la guillotina mentre que la cubrisin entre tant amb les flors que'li portava...

I aquell vértig de sublim lirisme, plè de passió i sacrificis, entre Jordi Sand i Alfrede de Musset, en el qual les flors hi tenen continuament el seu vigor i predomini, la potestat d'unir-los i separar-los a cada moment...

Bellesa, sensació; veusaquí'l factor primordial que subjuga a les dones i a les flors.

Naturalment que els miloques somriuran. Entre un Cresó, un Nabab, o un rei del acer que ofereix a les dones la seva cartera, els seus autos o els seus palaus, i un Verlaine, un Byron o un Coppée que ofereix els seus versos, les seves flors o el seu nom, la necessitat farà decantar-les per als primers, però la passió, l'instint i el seu cor s'en anirà completament, enterament, per als segons. I es que la poesia, el goig i la fruïció impelirà la seva voluntat per a triomfar amb tot allò que enclogui més art i més amor.

No té res d'extrany, doncs, que nosaltres, poetes, joves, i aventurers, tinguem per a les flors—emblemes perennals—tota l'admiració i profunda benevolència.

Sense l'amor—digué Pau Hervieu—pot viure i progresar el gènero humà, però sense les flors les dones no devenen enamorades.

Per lo tan, a vegades les passions son desdeñades per no haver sapigut enrobustir-les amb el capritxo d'un bell atractiu.

Descendint a lo petit, a lo supèrflu, a lo accidental podem trovar-nos sovint amb que'l frenesí desvetllat a temps ens porti a les més formidables i enlairades glorificacions.

No oblidem, com digué Maragall, que l'esperit de les flors es idèntic a l'ànima de les dones.

J. VIVES i BORRELL.

P. D.

A Adelina Baltimore.—Efectivament, senyora, m'havau guanyat l'aposta. L'insistència de les vostres cartes ha tingut més virtut que l'incogni-

festa

ta de les meyes cròniques. Un dia damunt les planes d'una altre revista, fereu desaparèixer l'Amali Bernal; avui, al poc afortunat Abel Ardit. Publicament instigà la vostra galanteria, el secret del meu impuls i del meu nom, que des d'are, abdós descoberts, tindran més fermesa i llibertat. El vostre esperit, més de Ninon de Lençols que de Teresa de Jesús, continua obrant el miracle. Teniu raó doncs; sabeu qui soc, un dia o altre ens trobarem.

Cada vegada més admirat, fervorosament gentil, a vostres peus senyora...—J. V. i B.

El senyor Quim visita els monuments

La feina de seguir *muliments* (com es diu en català del que ara es parla, a tot arreu on es parla malament) es per a el senyor Quim i la seva arnada família, un dels actes més solemnes i de més lluïment de tots els que's compona el sainet de la seva vida.

La roba, negre-roig, del encartronat matrimoni surt del fons dels calaixos de la calaixera dos dies abans del divendres Sant, s'espolsa, es respalla, s'oreija (això es lo que més li convé) i's planxa.

El traje de primera comunió d'en Quimet, deixat anar de costures i allargat convenientment per la senyora Quima, que sab de tot una mica, surt igualment a la vergonya pública després d'un any de reclusió en la fosca d'un armari.

El vestit de la Quimeta, deu anys atrassat de moda, es posat a l'altura de les circumstancies, i d'acort amb els figurins arribats de París segons el model trobat en un full d'un periòdic de modes amb que han vingut embolicades unes tripes de bacallà, per la propia individua que l'ha de lluir o siga la mateixa Quimeta en persona, com ja hauràn suposat vostès amb aquella perspicacia que'ls caracteritza.

Ja som a can Paquin de París. El *tailleur i ar-biter, etlangantiarum* es la senyora Quima qui en aquestes diades memorables eclipsa al seu marit que queda relegat a la condició de maniquí i víctima de les trassudes mans de la seva muller. —Girat.—Camina una mica ¿veiem?—Doblega el bras.—*Bueno*, posat ben dret, etc., etc. La respectable senyora amb les ulleres de *vista cansada* (cansada de servir an aquella mestressa) a copia d'embastes, sorgits i estiragassades convertirà al senyor Quim en una mena de rei de la moda, o sinó ja m'ho diràn quan el veigin pel carrer. Ah! i an en Quimet també. Vostès no saben de lo que son capasses les mans d'una dòna feïnera i endressada. ¡Fan desgracies! dit siga en el bon sentit de la paraula.

La sala del davant està convertida en un probador i haurien de veure-la amb els seus quadres de marcs de xieranda on hi han unes *mesas revueltas fetes* per en Quimet i dedicades *A mis queridos padres*; unes garlandes de flors de cera—totes descolorides—sots les campanes de vidre, l'escaparata amb l'imatge de Sant Joaquim gloriós, amb els seus florers, cargols de mar, petxines i dos ciris esgrafats i amb uns llassets fets per la Quimeta; un paisatge fet amb cabells del pare del senyor Quim, ja difunt i altres objectes venerables i propis els uns de casa un anticuari

(secció barata) i els altres de cal drapaire. En Quimet en cos de camisa i les calses totes plenes d'embastes i agulles de cap, el senyor Quim engiponat amb la pessa llarga, que li ve sobrerament estreta, a la que la senyora Quima prova de retornar-li el color perdut, a copia de benzina, mentres la Quimeta tot es probar frabalans i tapa-flagarses al seu vestit per a transformar-lo en la última creació de la moda, completen el quadre. Vostès mateixos, amb una mica d'imaginació, s'el poden acabar de pintar.

I emprobant, fregant i aparracant arriba el Divendres Sant (qui emproba, frega i aparraca no es el Divendres Sant sinó la senyora Quima). Arribat el gran dia. ¡A lluir s'ha dit! La respectable i honrada família surt al carrer amb aquella olor de floridura que no li es privativa d'aital diada sinó de tot l'any.

¡Quin goig que fan! Al senyor Quim venen ganes de dir li *don Quim*; estirat, apretat, i sense gosar a girarse (¡si petava una costura!) està realment admirable; la senyora Quima amb la mantellina posada amb aquella gracia que tenen les espanyoles sense gracia i amb el vestit de núvia es l'admiració dels seus fills i l'orgull del seu marit; la Quimeta no vos la vull alabar *allò*, s'alaba sol. ¡Haveu vist mai aquells retauls pintats per queleun artista ingenuu ou els personatjes vesteixen les robes de diferents èpoques i contraposades les unes amb les altres? Doncs ja heu vist la Quimeta. D'en Quimet el retrat es més breu; calses curtes i estretes, mànigues curtes i estretes, ermilla curta i estreta. Entre l'ermilla i el pantaló s'ovira un franja blanca; es la camisa. Com que ermilla i pantaló no cavalquen, es comprèn.

Comensen les estacions. Compren farigola. Llueixen, això sí. Continuen les estacions i continuen lluint. Es cansen, però, llueixen. L'ambient de la ciutat en tal diada els encanta. No pel misticisme, no. Per lo anacrònic. Ells son planters de temps passats que han vingut a arrelar-se en els temps presents i aquestos dies es troven en el seu element; senten reviurer l'ambient del qual foren arrencats per una equivocació del temps. També els encanta perquè llueixen, com se lluia en aquella edat d'estancament: un vestit per tota la vida, una moda per sempre. L'alegre varietat, el tràfec modern, fins la variació de perspectives no s'ha fet per a ells. Per això no visiten les esglésies de l'aixamplis. Les de la ciutat vella. Els vells carrers de la ciutat, bons per a esser cantats pels poetes, bons per a esser pintats o retratats però poc bons per a viurer hi i per a l'esbarjo de la vista i esplai del esperit, son la closca dins la que vejeten com la nou dintre la seva. Por a treurer-los-en fora necessari, com per a treurer'n la nou, esclafar la closca i aleshores, també com la nou, es consecaríen.

Un dia tot seguint monuments, la família del senyor Quim, arreballada de terra per una ventada, volarà pels aires temps i temps i un altre dia, d'aquí un segle o dos o més potser, tornarà a caure a la terra, s'arrelarà altra volta i serà l'anacronisme vivent dels temps esdevenidors. La família del senyor Quim no està subjecte a les lleis de la Naturalesa; no's renova, es sempre la mateixa.

MAGÍ MURIA.

HOMES DE POR

No recordo en aquests instants qui era — ni tampoc ont era — que va preguntar an En Daudet el perquè els artistes es deixaven els cabells llargs. Daudet, naturalment, no va saber que respondre. Descartada per irracional l'influència que pugui tenir el cabell en la bondat de les obres d'un autor, considerant que el talent no està en raó directe amb la longitud de la cabellera, haurem de convenir que això de les *melenas*, el barret ample i la corbata fluixa són pures convencions.

Tal vegada el desig de no confondre's amb la majoria d'homes vulgars que's vesteixen a la moda, esclaus del figuri i víctimes d'un codi banal, fora una justificació admirable. De totes maneres dignin el que vulguin, s'es establert una mena d'*uniforme* pels artistes, literats i músics o per aquell que sense ésser ho desitjen semblar-ho.

A Barcelona, me *calso* amb mi, això de la cabellera a les espalles, el barret d'ales inconmensurables, decantat heròicament, amb els quatre clòtets a la copa i el demés que sigui menester, la corbata amb llassades i el pit ensorrat, per allò de que els de la bohèmia mai han sigut homes de pulmons ni de llarga vida, està molt en boga.

Per aqueixos carrers es troben veritables carabanes de jovenets vestits d'artistes caminant amb aires de bou vell discutint i rient amb una certa fatuïtat de *Burri Llali* en paròdia. Són aprenents que comensen per vestir-se com els mestres; inèdits que publiquen llur vocació i llur il·lusionisme. I són simpàtics perquè fan concebre l'esperança de que, més enllà, la seva *pose* devingui justificada si es que no la deixen per a aburgesar-se amb el profit i la gloria obtinguts, que Deu ho fassi.

Al costat d'aqueixos n'hi han d'altres que no són joves ni predestinats i que sols aguanten el seu migrat prestigi exagerant l'indumentaria. Alguns són veritables sugestionadors d'ells mateixos.

Es disfresen de genit prenent per model una celebritat amb la que tenen una certa semblança en les proporcions corporals.

La gent es impresionable i no deixa de fer cas d'un bon treball de caracterització. Al menys otorga un respecte momentani, una curiositat ardent i afalagadora que satisfà. Pel demés agafa fama i poset a geure.

Jo coneixia un individu cobart com una gallina qui amb un gos manyac com un anyell, arribava a infundir paura a tota una enconstrada. Bastava la seva presència per a apaigavar un motí, guanyar unes eleccions o dispersar un escamot de lladres. Ningú gosava plantar-li cara, ni contrariar lo, ni menys atansar-s'hi.

Ni ell ni el cà havien fet mai mal a ningú, però tots dos anaven pel món esmersant una actitud feréstega. L'amo era corpulent i esplicava que els seus rems de sang eren homicides i que anava desarmat per què es coneixia. En quan al gos, també de corpulència, duia un collar ample d'un pam, clavatejat i amb pues, un boçal de ferro i una cadena revinguda que l'home mantenia sempre tiranta, com si adue així, emboçalat, fos una bestia perillosa.

Prècisament perquè ni l'un duia armes ni l'altre es podia valdre, davant aquelles formidables precaucions contra un mal genit que no existia, la gent els feia rotllo.

Així són els qui amb un boçal, un collar i una cadena, diem un barret, una armilla i una corbata, acoblats amb algun personatge inerme escampen el terror.

Gossos de presa que deixen les dents en el penjador.

PRUDENCI BERTRANA.

DE PORTES EN FORA

— ¡Fassin el favor de deixar-nos passar.

— ¿Per on?... ¿Que no veu que no s'hi cap?...

— ¿Doncs que'ns hem de quedar aquí fora?

— ¡Que vol que l'hi diga!... ¡Nosaltres havem vingut més aviat que vostès i tampoc hi hem pogut entrar!

— ¡Sí, que serà bonic que aquest any no poguem beneir la palma!

— ¡Al ram! ¡al ram!

¡Al ram de la passió!

¡¡Obriu!! ¡¡Obriu!!

¡¡Obriu que volem entrar!!

¡A les portes de l'iglesia

hi venen bacallà!...

— ¡Eh nois! ¡No gritar tanto que no estamos a la Boqueria!

— ¡Nosaltres volem cantar!... ¿Oí Cisco?...

— ¡Pues ya verás tú! ¡Como os vuelva a sentir vais a bendecir això al cuartelillo.

— Ai, ai!... ¡A Sant Agustí, sempre ho cantavem i ningú ens deia res!

— Pues aquí mando yo, y se acabó.

— ¿Anemsen nois?

— ¿¿On?... ¡No veus que fariem tart!

— Vostè, noia no apreti tant, que'm farà sortir el fetxe per la boca.

— Escolti, ¿que no's pot entrar?

— ¡Que no ho veu que està que vessa!

— ¡Jo li preguntava!... ¡Me sembla que fins aquí no li he trencat el respecte!

— ¡Doncs are ja ho sap!

— ¡Si que ho ha dit depressa!... ¡No ha tingut de pensar-s'hi gaire!

— Es que la señora ha dicho la verdad.

— ¿Que sap vostè?

— ¡Más que usted! ¡Aún voldrà tener razón esta vieja charuga!

— ¡Mamá!... ¡En Juanito m'ha prés aquell tall de taronja confitada que tenia a la palma!

— ¿Tú li has prés?

— ¡No senyora!

— ¿Te penses que no ho veig?... ¡Porta això tot seguit!...

— ¡Al ram! ¡al ram!

¡Al ram de la passió!

¡¡Obriu!!...

— ¿No he dicho que no queria escándol?

— Escolti, ¿quin mal fa la canalla?

— ¡Es que molestan con estos crits!

— ¡Vaja home, el que estiga delicat que es tapi les orelles!... ¡Canteu nois!...

— ...¡¡Obriu!!

¡¡Obriu que volem entrar!!

¡A les portes de l'iglesia

hi venen bacallà!

¡¡Juli... i... i...!!

— ¡¡Noia no badi!... ¡¡A veure si sense voler me treu un ull amb aquest palmó!

— ¡Que vol que li diga, si no's vol tenir dret!

— ¡Envenit!... o sino provi de ferme mal.

— ¡¡Fugiu!... que'm vol pegar.

— ¡Poca solta!... ¡Després que l'avisó encara vol tenir raó!

— ¡Tú Carmeta!... ¡Mira quina palma, guarnida amb galetes, carquinyolis i rosquilles!

— ¡Ja, ja!... ¡¡Quina humorada!... ¡Deu ésser l'anunci de alguna drogueria!

festa

—Se coneix que vostès no han vist mai un burro a volar.

—¡No senyora!

—¡Ja's veu que son de fora!

—¡Ja li he dit que si'm tornava a tocar li clavaría'l ram per la cara!

—¿On va aquella beneita?... ¡M'ha fet mall!...

—¿A mi m'ha dit beneita?

—¡Ai mare!!

—¡Vingui municipal!

—¿Pero que es esto?

—¿Que no veu, que se han cogido?

—¡Vaya, déjala tú, que la vas a arrancar el churripampi!

—¡Deixeume, que la vui despeninà!

—¿Más aún?... ¡Si ya parece un faritseo de los que azotaron a Cristo!

—¡No ploris noia!... ¡Ves quin modo de posar-la!...

—¡Aixuguis, que li surt un xic de sanc!

—¿A ver?... y si es un simple rasguño.

—¿Doncs que volia que li hagués arrencat el nas?

—¡No digo eso!... Pero otras heridas he visto pitjors.

—¡Deurien ser les dels caballs dels toros!

—¡Bueno, basta de comentarios, que ya salen de bendecir!

—¿Que diu ara?

—¡Lo que sientel!... ¡Ja se ha acabado la función.

—¡Però si encare no ha sortit la professó!

—¡No tiene Vd. mala professó!

—¿Que vol dir?...

—¿Que no sabe que en los conventos de clausura, la procesión vá por dentro?

—¡Si que m'he ben divertit!

—¡Dejen Vds. paso! ¿No oyen lo que les digo?...

—Si home, si, ja'ns en anem. Lo que's un altre any, no'm moc de la Parroquia.

Santiago Roy

MATINAL

PURESA

Quan allà en l'infinit
va fonent-se el misteri de la nit,
i va ribetajant-se l'oritzó
de daurada claró.

Quan el món se desperta amb nova vida,
llavors es l'hora de nostres amors;
l'hora florida
de cants d'auells i de perfums de flors.

Abans que s'obrin les primeres portes,
abans que el món comenci a treballar
vinat a mi que es hora d'estimar
i parlarem d'amor serenament
abans que es fagi clar,
abans que al orient
comenci a treure el sol sos dits d'argent.

JOAN MAS JUNYENT.

ORIENTACIONS

«Orientem-nos, cal orientació, devem saber vers ont encaminem les nostres passes». Tot això i altres coses semblants, fa molt de temps que homes de lletres, crítics i polítics ens prediquen: «A Catalunya li cal una orientació». Més dient a tot-hora i repetint per arreu aquestes paraules, han anat passant el temps i la orientació no ha sortit pas de les llurs accions i conceptes.

Referim-nos solsament al aspecte literari. La poesia, en general, no pot ésser més freda, més poc emocionant, més poc representativa de un poble, de lo que are es entre nosaltres. La majoria dels poetes, han vingut d'un preciosisme i un culteranisme tan exagerat com xorc. Saben fer jocs de paraules, quasi impossibles, fuñambuleses, la soltilitat i la estelització es tal, que moltes vegades fora de l'autor, ningú més hi arriba. Mes l'esperit de raça, la emoció viva i suggeridora, l'art en una paraula, no treu el cap enlloc. Que s'es feta la gran lliçó que en Maragall va donar-nos? Ont son els continuadors de la seva obra, no els imitadors, que encesos per el flam d'aquella divina foguera, ens fassin sentir i vibrar, amb la contemplació de l'espectacle que porten en ells o que'ls rodeja? Ont es el poeta, no més en demanen un, ont vibrí el verb nacional, l'esperit de raça com en el cantaire de la Verge de Nuria? Qui pensa en la orientació que senyalen les estrofes d'un Joan Alcover? Qui cura si no de seguir-lo, quar menys de seguir com ell una ruta ample, florida i clara, i nostre sobre totes les coses? I si cerquem fóra de casa, no es trist l'espectacle de que la majoria de nostres poetes joves sapiguen i es preocupin de les estrofes d'un Claudel o de qualsevol dels més novells poetes francesos i no tinguin idea de lo que senyalen els grans clàssics del món com Goethe, Shakespeare i les lletres llatines o gregues?

Cal orientar-nos, més cal trobar en nosaltres la pura font, i no enmanllevar l'aigua, de vida.

Això en quan a la poesia. Entre els prosistes passa ben aitrement. Els mestres de la prosa catalana, per desilusió del públic, o perquè uns Buides se recreien en la beatífica contemplació d'ells mateixos, romanen llarc temps en silenci. I com que no saben de prosistes joves, com que la novel·la catalana que ells tant alta posaren sembla morta, tenim un dret d'exigir-s'hi noves manifestacions del seu estre. Quan voldrà en Bertrana dar nos un altre *Josafat*, unes noves *Proses bàrbares* o ens durà per uns nous *Camins que no porten en lloc* més per el que'ns cal anar, per a assolir la perfecció i el gaudir espiritual? Com en Ruyra, s'entreté amb unes belles, molt belles *Cancns de breçol*, quan podem exigir-li una nova *Jacobé*? I la Victor Català, amb *Solitud*, no calen adjectius, que fa tant i tant temps en silenci? Tots ells estan encare en plenitud de forces, no tenen dret a romandre en silenci, perquè sense ells la nostra prosa es morta, i havent li donat un alè d'immortalitat no tenen dret a occir-la.

I del teatre? Del teatre no'n parlem. Ens toca massa de viu i les nostres paraules podrien semblar interesades. Cal no més que'ls qui han de parlar parlin clar; demunt de tots els egoismes individuals, hi ha el deure suprem que tenen amb Catalunya.

I si la poesia tambaleja, si la prosa dorm, aixin la veu tots aquells que deuen. Que la seva paraula prou serà fecunda, com la dels vells profetes, per a fer neixer els qui han de continuar la llur obra gloriosa. Que de Catalunya la van treure i a Catalunya es deuen en còs i ànima.

AMBROSI CARRIÓN.

LINOLEUM

per

JOSEP SERRA

JANITAM

Plàstica

L'exposició d'art francès.

Corren veus que ja estan gairebé ultimats els preparatius per a fer l'exposició d'art francès al Palau de Belles Arts, que's té d'inaugurar el pròxim mes d'Abril.

Es diu que'l gran saló central estarà destinat als tapiços tobelins que cedeix l'estat francès.

Serà una gran mostra d'art francès la que allí es veurà puix es contan unes 600 teles i 200 escultures de totes les tendències i orientacions entre aquestes les dels mestres Cezanne, Renoir, Rodin, etc. i també uns cartons d'en Puvis de Chavannes.

També tindran lloc els decoradors i per a donar més relleu a la festa també es donaran audicions musicals i alguns cantaires deixaràn sentir la seva veu.

Saló Goya.

En aquest salonet tan mal acondicionat per a fer exposicions hi ha la d'en Capdevila pintor realista. Té una gran tècnica per a pintar flors i es serveix de trucs per donar efectes reals. En quan a les figures, estan totes encantades, semblen posades per a fer una instantània fotogràfica, i que després el pintor les hagi passades a la tela, (Ole Sevilla) i (Catalunya Costums). El cuadro (Puresa desnú) sembla que no sia d'un mestre més a viat es diria que es fet d'un alumne de l'escola de Belles Arts.

Els paisatjes potser son lo que més be interpreta deixan apart les flors.

Saló entitat Arts.

Es un poc costosa la tasca que aquesta entitat s'ha emprès, més sent un estol de joves que no reparen en medis, crec arribaràn al fi dels seus propòsits.

De tant en tant alguns dels socis fan exposició dels seus treballs al públic, que a no esser per el lloc i alçada en qu'es trova es veurien més concurregudes de lo que realment es veuen, per que el públic que ven les exposicions es bastant senyor Esteve i creu que no essent l'exposició a Can Parés, Dalmau, Galeries, etc. no pot esser bó, el treball allí exposat.

El dia 24 es clausurà l'exposició del soci Jaume Vila amb unes pintures al oli i al tremp i també uns dibuixos en color i en tinta. Quan pinta domina més el tremp que l'oli encare que pequen un poc de sequetat; en quan als dibuixos es preocupa massa de la factura i fa que destrueixi la sinceritat de la forma çó es, que sent alguns d'ells ben estructurats la factura fa desaparèixer per complet aquesta estructura.

PERE MARCH.

PLANYS DEL POETA

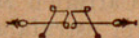
Jo só el germà de tots i a tots estimo per un igual; rublerts d'amor els càntics que surten del meu pit son altres besos que volen sobre el front de tots els homes.

¡I deixen ells que sol fassi la via!
Camí d'aqueixa vida moltes voltes m'aturo fatigat; una paraula tantsols d'aprobació que em reconforti cerco per tot arreu i sols s'en burlen dient-me que soc boig, i jo els perdono. També a Jesús li deien que boig era i fins clavats en creu els perdonava.
¡Que son crudels els homes! No m'entenen perquè soc tot amor; perquè fulgura en mon amor la pau; perquè entre somnis he vist al món sadoll de poesia; ¡perquè soc un infant! Com si no fossim mirant al Creador, sols cues de terra, que tant-debó fossim infants els homes. I llargament els dies passen...

Sembla

s'es adormit tothom sots la pesanta lassitut de l'orgia, i la meva ànima navega per eix mar plé de tenebres. Son pocs els que em segueixen, més un dia veuré que al meu redós la gent s'agrupa i escoltaràn ma veu i lluminosa l'estrella de l'Orient serà altré volta. I en tant dec esperar; la caminada serà molt llarga, si, tal volta eterna, potser quan seré mort compendrà l'obra d'aqueix amor inmens; potser fins llàgrimes arrosaràn de mes cançons el llibre... I aixís, germans, aqueixa vida es dura; els versos que em llegiu son tots per valtres; per valtres els he fet; son piatosos, d'amor, de caritat i heròiques gestes, mes ¡ai! s'en riuràn molts sense llegir-los i jo en ma soletat sols ploro... ploro...

MIQUEL SAPERAS AUVÍ.

ECOS

A Vic han tornat a fer exposició de canaris. I'l bisbe de Vic l'ha visitada.

Nosaltres hem vist un grabat en que'l bisbe està en front d'unes llargues files de gabies, *viendo una pareja premiada*. D'aquella corrúa de presons i presos ne diuen *exposició*. Al costat d'aquest grabat n'hi ha un altre que es la repartició dels premis.

Vosaltres potser creureu que això consisteix en que, magníficent, el bisbe obra les portelles i engega als canaris?

Oh, no! Consisteix en fer present als propietaris dels canaris, d'uns quants objectes artístics o commemoratius... entre ells una gabiola daurada i de formes elegants... i ben consistent perquè el canari que hi entri no pugui volar per en lloc.

***

CRIDA nostre atenció una parella que van Rambles avall, seguits de dugues dones humils amb mocador al cap.

Ella es alta i guapa. Vesteix sencillament, pobrement però amb cert refinat gust.

Ell es un xic més baix, de rostre simpàtic, amb aquella simpatia que sentim per a els esguerrats. Li falta una cama i camina amb croses.

En els ulls d'abdós s'hi llegeix un idili.

Ella parla somrient, per la claretat dels seus ulls endevinem que està enamorada del home que porta al costat, però amb aquell amor desinteressat, prototip de les dones humils de la nostre terra.

Ell també somriu, però un vel de tristesa s'escapa de sa faç, degut indubtablement a la manca del membre que una tragedia de la seva vida ha separat de son còs. Sembla avergonyit, humiliat de que aquella dona jove i sapada uneixi la seva vida a la d'ell.

I nosaltres llegim en els ulls llurs Amor i caritat, humiliació i agraïment.

***

TOTHOM qui viu a Barcelona, coneix a un esmollet molt espavilat que corra pels carrers donant escullides audicions amb la mola i una llauna, inserpretant amb aquest instrument totes les cançons de més actualitat i moda.

Tothom qui viu a Barcelona el coneix i l'aprecia, perquè l'admira i s'atura a escoltar les dolces melodies de la llauna, quant s'ensopega a passar pel seu costat.

No podríem, entre'l gros estol dels seus admiradors, organitzar un recital de llauna al Palau de la Música Catalana a càrrec del nostre home? No seria un concert ben interessant i escullit?

Sobretot si ademés d'escoltar-lo, poguessim dur-li allí els ganivets de casa nostra perquè ens els esmolés al sò de *La viuda alegre*, o d'allò de *Chiquilla, chiquilla... del alma mia?*

***

AQUESTS *chicos* del *Ciero* son uns murrís. Totes se les pensen per a *regocijar* a la dotzena de llegidors que tenen, i segurament que ho logren amb la nova secció que han obert baix el títulet de *Con el debido respeto*.

Per a que's veigi lo *dolents* que son copiarem dos poca-soltes d'aquests.

De La Tribuna de Madrid: *El factor humano.*
¡Ah, vamos! El que despacha con más prontitud los equipajes, y, por lo tanto, nos hace aguardar menos en la estación.

Que'ls hi sembla?

Are un altre:

Los Alvarez Quintero han escrito una comedia titulada «Los ojos de luto». Habla las UNAS DE LUTO, el estómago de luto (en la actualidad están de luto todos los estómagos de los españoles no acaparadores). . pero los ojos? Vivir para ver.

Això diem nosaltres, *vivir para ver* poques soltes.

* * *

ELS nostres rics no son pas dignes d'esserne. Tenen diners a grapats com podrien tenir, malures, deutes, perquè sí... Els hi ve gran el càrrec de tenir diner. Més clar encare, no saben tenir ne. Dintre de les grans ostentacions, ensenyen les grans miseries. La proba més notable de la llur mesquindat la posen de relleu cada dia. Fixeu-vos amb els automòbils més luxosos, donen una mirada al interior del cotxe i veuren un gerret petit ostentant unes flors de drap. El posar-les naturals els aportaria un gasto de uns cèntims cada dia i la veritat el *pobret ric* que poseeix auto, com que ve prou castigat pels gastos que li ocasiona aquest, no pot despilfarrar una miserable quantitat per unes flors que hauria de renovar diariament.

Amb les de roba, además de fer molt bonic, ne té per una llarga temporada, tot el temps que poden aguantar la pols i ja sabem que les flors de drap, además de resultar econòmiques, tenen molta resistència.

* * *

CAL que'ns preparem a veurer prodigis de les testes més buides i desventurades que hem apreciat fins avui.

Copiem de la secció d'anuncis de *La Vanguardia*:

«*ESCRITORES, traduciéndolos del alemán proporciono argumentos para comedias, cuentos, etc.*»

Prò més encara que aquest anunci, ens ha estranyat no trobarne un altre més avall que digués:

«*OCASION, robándolos de las azoteas de Barcelona, proporciono sábanas, camisas, manteles y calzoncillos.*»

Nosaltres visitariem més aviat an aquest darrer anunciant que no pas a l'altre.

I consti que aixíns com no'ns signifiquem opulents, tampoc volem mostrarnos petulants.

* * *

HEM vist en una exposició a les Galeries Layetanes unes obres de en senyor que ens han fet molta gracia.

Entre altres coses hi han unes etiquetes de *Agua de Colonia extra*, un anunci de les galetes *Viñas*, un altre de *Conservas Pedrerol*, estampes de primera comunió molt mal fetes, cuadros horriblement dolents i molts projectes.

Es lamentable no haber trovat en la dita exposició algún lletrero que digues *fragil* degut a la mà del citat *hartista*.

¡Com hi ha Deu que hi ha senyors que exposen unes coses!...

Hi ha *Camins* que no condueixen pas a la gloria!

SILUETES ARTÍSTIQUES

Joaquim Terruella

La gent nova catalana que sols en l'art confia la glorificació dels seus ideals, no pot pas queixar-se de l'amor amb que la nostra ciutat acull les seves manifestacions. Cada dia podem constatar l'aparició de nous artistes joves qu'es llenquen ardidament ja la palestra, armats d'aquella divina obsessió fulgurant que fa vencer tots els obstacles i dificultats.

Acabem de veure la exposició de pintures qu'el inspirat pintor en Joaquim Terruella, ha tingut aquesta pasada quinzena en el Saló Goya, aquest regi i confortant Saló obert recentment al carrer Duc de la Victoria, i que ha merescut la mes general aprobació pels seus acerts i aculliments.

En Joaquim Terruella es jove té una voluntat indomable, i portat pels seus anels i impetuositats, ha exposat per primera vegada el bagatge fastuós de les seves ilusions i quimeres.

Perquè es un pintor modern, perquè es un bon amic nostre, i sabem de les seves exaltacions i causticitats en l'etzar de la vida nómada i bohemia, s'emporta les nostres preferencies i obra en el nostre esperit el prodigi de l'emoció, del recort i del triomf.

Amb aquesta exposició, copiosa—mes de 70 cuadros—selecta i forta, reveladora d'un innat bon gust i un refinament a tota prova, ha portat a la nostra memoria uns dies de febre i congoixa, unes hores d'amor i tortura amb que la nostra primera joventut batallava per embellir un poc la ruta dels nostres somnis contra l'indiferencia dels més i les aberracions jocoses d'una burgesia oficial i carrinclona.

Varem conèixer a en Terruella en aquella extravagant redacció de *Bohemia*, la extinguida en mal hora revista innovadora que fuetejà moltes concupiscencies i obri un parentesi d'orgull i festa entre la novensana intellectualitat espanyola.

Allà, el llapis d'en Terruella, anecdòtic, punxant i expressiu, trasava les estupendes gerbotats tan mascles que are hem tornat a admirar en aquesta exposició.

Allavors, junt amb el gran Passarell, l'excellent Jou, en Roqueta, tan elegant i colorista amb les seves feminitats perverses que are triomfen a Madrid, l'Hola enigmàtic i sever, i l'Aném trovadorese i simbòlic, completava en Terruella el cuadro de dibuixants que recollia airosament la victoria dels nostres esforços, i embellia amb la seva vérbola i contorsió les hores angunioses d'un desfici massa rebel i massa altruista.

Aquelles tertulies no les oblidarem mai més. Les satisfaccions que la nostra petulancia d'*artistes independents* ens feu gosar, captaren moltes enemistats a tots, i alhora ens feren repartir equitativament molta dosis de bon humor que disipaven amistosament en les nits d'insomni i de lluna.

Amichatis, Capdevila, Forment, Elías, Nin,... una colla de turbulents que miraven generosament el mon, ens somreiem sarcasticament de totes les coses, i teniem a tothora a flor de llavi uns yersos bojós d'en Carrere o Mallarmée, una pipa indecent i un berret estrafalari; aposta tot ple-

festa

gat per a no sentir-nos ambiciosos i fer florir al nostre entorn unes voluptuoses delícies amarades d'amor i sentimentalisme.

¡Quantes voltes recordem are aquelles nits de inquietut en que deambulavem tots plegats entre cansóns i ironies, projectes i elucubracions!... O anant a admirar a la Tórtola Valencia a la Sala Imperi, en el llapis d'en Terruella i el berret d'en Capdevila s'havien incorporat definitivament en programa, per obra i gracia de la seva insistencia!...

Altres cops, als barris baixos. Paralelo, cabarets, bars i music-halls. Les *artistes* tremolaven. Era com l'ardenta cavalcada que feria a tort i dret.

La Carmen Vicente, la Borrull, la Leda Gys, sereníssimes senyores del cant i els sortilegis, el ball i els refinaments que somreien platxerioses o irritades devant les agudisacions de les nostres impertinencies.

I sempre els dibuixants triomfaven. Les seves carteres quedaven replenes d'apunts i notes que mes tard se perfilaven en esquisides siluetes de rang i perspectiva.

Aquells dies ja son lluny. Totes aquelles plagasitats bohemies i malinòniques, ens fan somriure are amb una mica, mica de contrició.

Casi tots els companys dispersos. Aquells *caballers del blau*, com irònicament ens batejà un escriptor en boga, tots hem anat a la desbandada, refugiats allisonadament en un letargi més auster, amb més criteri i harmonia.

¡Aquells vint anys rebels que es tradueixen olímpicament en la magestat d'un vers, un amor i una esperança!...

Gloria, joventut, ilusió...

Com no ha tingut de satisfer-nos doncs, la recent exposició del nostre antic company en Joaquim Terruella! ..

I hem vist tot allò que ens condolgué i apassionà uns anys endarrera; i sobretot fermesa, originalitat, consistencia, i unes admirables maneres de transportar a la tela, troços magnífics de vida i naturalesa que han tingut la virtut de obsessionar en aquest pintor, suggerint-li la triple qualitat de l'emoció, l'inquietut i la bellesa.

Tots els seus quadres i paisatjes tenen vigor, colorit, enteresa; més que més, en els de les escenes flamenques i barbres, que brollen duresa, fastuositat i gallardia.

Garenos en campanya, La bailadora, Un toro de poder, Concierto, Una calle de Zazuar, Venta de naranjas, Capoa, i aquell esquisit cromo Seifers, i tots en fi, son obres reveladores, energiques i de força empenta i maestría.

Pas als joves. En Terruella com tants d'altres que acusen un temperament d'artista original i sobri, pot somriure satisfet, que la victoria l'acompanya.

J. VIVES i BORRELL.

L'AUCELL

Prop nostre un aucell refla.

—¿Què diu?—ella em fa molt baix.

—¿No ho sents?... Diu que no m'estimes.

—¿L'angelet meu!... ¿Com ho sab?

VICENS ROJAS.

A UNA DAMA CURSI

Si feu de vostra cara una paleta
i camineu com el gegant del Pi
i habiteu una torra tan mal feta
no estranyo pas ço que m'han dit a mi:
M'han dit, que a la vostra filleta,
boi pronunciant les esses a desdi,
parleu i feu parlar una *desfeta*
que es, no rès menys, que un castellà *molt fi*.
Mes potser no sabeu que la Natura
es venja dels mals fills que aixís reneguen
de llurs parles formoses i honorables
no heu notat que a la infeliç criatura
els mots a flor de llavi se li seguen
amb aquest tripijoc de mil diables.

A. LLARC NOVA.

Bueno; ja tinc el paper al devant i la ploma sucada, lo qual ja es quelcom per a fer la feina que per voluntat del senyor... Director i la benevolença dels llegidors tinc encarregada.

Però això no es prou. ¿De que parlaré?, pregunto are.

Podria parlar del *Sant Jordi mata l'aranya*, aquella desgraciada revista d'en Montero que començà representant-se sencera al Tivoli i acabà fent-se solsament *in partibus*. Aquest autor-actor al últim ha trobat el seu Sant Martí. Si Sant Jordi mata l'aranya, per Sant Martí es maten els pores i heus-aquí que an en Montero l'hi han matat l'obra, però... però are que hi penso d'això no'n puc parlar. L'encarregat de la secció corresponent s'em podria enfadar i jo no vull disgustos.

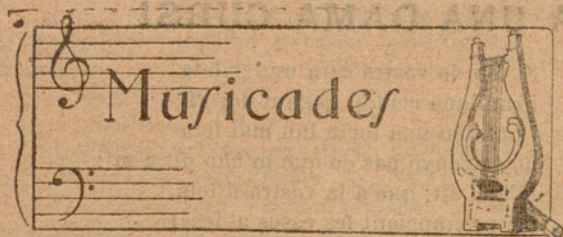
Podria parlar del nuvol de *sablístas* que l'hi ha caigut damunt al senyor Fàbregas d'ensà que ha firmat el contracte d'arrendament del Teatre Català. Però es una qüestió relliscosa que'm podria donar un que sentir, i... ¡que s'arregli el perjudicat!

Podria, si tant m'apuren, jugar-me quelcom a que *El mal que nos hacen* d'en Benavente, quina obra posarà en escena a Novitats l'*excelso* Xirgu durant el curs de bona criansa que'ns donarà a primers d'abril per a satisfacció de la *gente bien*, podria jugar, dic, a que l'obra no agradarà, segons mals vents han portat fins a mi aquesta opinió, o com s'en diga. Però tampoc puc parlar-ne ni jugar-hi rès, perquè el company que anomeno més amunt es trobaria preterit.

I com que no puc parlar de rès de lo que se m'acut, callo.

BARCINONENSIS.

«LA CANCIÓN DEL OLVIDO»

No podem deixar passar en silenci l'estrena a Barcelona de l'inspirada opereta en un acte *La canción del olvido* del fecond mestre valencià Serrano, qui ha escrit una partitura deliciosa, d'instrumentació rica i de grans efectes orquestrals. Veritat es que el llibre, degut als senyors F. Romero i L. Fernández Shaw, està traçat amb originalitat i art, desenrotllant-se l'acció sobre fondos impregnats de poesia i brodat de situacions còmiques de bona llei, condicions que proporcionaren al músic ocasió per a deixar correr la seva fantasia i escriure unes pàgines musicals, molt seves, empró molt espanyoles, no obstant i describint perfectament l'ambient ont l'acció s'escolra. No disposem d'espai suficient per a allargar el comentari; tinguis lo dit com l'imprescindible per a fer constar un nou acert d'un compositor germà nostre.

«GARRAF»

El comte de Güell volé honrar la memoria d'un meritíssim compositor català, poc menys que desconegut per la major part dels catalans, i per tribut d'amistat a qui havia sigut gran íntim seu, el mestre Josep Garcia Robles. S'escullí la mellor obra del músic, ont se difineix la seva personalitat i a despesa del referit senyor, sots l'acertada direcció d'En Antoni Ribera, s'organitzà uns festivals a base del poema líric *Garraf*, text del poeta mallorquí Ramón Picó i Campamar.

Resulta difícil apreciar totes les bel·leses d'una obra escrita pel teatre, al oïrla en un concert fragmentariament, puix tot l'aparat escènic avalora extraordinariament qualsevolga partitura. L'obra d'en Garcia Robles té moments felicíssims; es música de forma melòdica, en alguns troços d'elevada inspiració, descriptiva, com an el tercer acte, sens dubte el millor del poema, delicada i conmovedora, ben instrumentada, notant-s'hi el coneixement de la técnica moderna, seguint pels derroters de l'escola wagneriana, quina influencia sobre el compositor es remarca considerablement en alguns fragments del poema sinfònic «Santa Isabel de Hongria» que igualment s'ha executat en dits festivals, junt amb altres obres de diferents mèrits, estils i èpoques del propi autor.

El primer acte, expósatiu dels principals temes de l'obra, diversament comentats en el resto de la mateixa es força estimable. Sobresurten les lamentacions de «Garraf», l'anyorança de ses filles i l'entrada de «Labor» anunciada pels chors interns. El fragment «lleï eterna» en el segon es magnífic, com conmovedora la despedida de «Labor» de les filles de «Garraf». El més complert, com ja hem dit es la tercera jornada on se destaquen els planys de la «Dona d'aigua», aconsolada per les «Ones» i, com a grandiositat l'arribada

de «Poseidon» acompanyat de tots els vasalls de son regne; la tentació a la «Dona d'aigua», els crits de guerra i l'escena final. Ja en el quart tenim un magnífic diallec entre «Garraf» i sa muller la «Dona d'aigua», l'evocació de la felicitat perduda i'l cant triomfal a l'amor veritable, al treball i la fé, cant esplèndit vigorós que curulla l'obra.

Ja no'ns resta espai per parlar de l'interpretació; sols direm doncs que solistes, orfeó Graçiene, orquestra i organista feren llur millor i en eixiren força bé, essent l'ànima del conjunt l'intel·ligent i expert director, el mestre Ribera, rebent tots grans aplaudiments, com son organitzador alabances per aital esplèndidés en favor de l'art patri.

DIXI.

***

Devant d'un nombros i distingit públic que omplia per complert l'elegant teatre *Círcol de Sans*, tingué lloc una representació extraordinaria de *Hansel and Gretel (Ton i Guida)*, traducció catalana d'en Maragall amb música del mestre Humperdinck.

Tots els intérpretes escoltaren llars aplaudiments, especialment les senyoretas Casas, Olivé, Gestí i Martínez. La orquestra fou notablement dirigida per l'entusiasta mestre en Joan Altisent que junt amb el director artístic, el president del *Círcol de Sans*, en Joan Drets, escoltà una forta ovació, tenint que presentar-se al palc escènic per acallar a la multitud que'ls aclamava.

Proximament tindrà lloc una representació de *La santa espina*. La nostre més coral felicitació an en Joan Drets que amb son desvetllament en pro de la cultura posa el *Círcol de Sans* al nivell dels teatres més importants.

X X.

Glosa

Prop del breçol, els ulls fits en l'infant
que dorm cofoi, la mare resa;
en son posat tranquil, reconfortant,
domina esplendentment l'amor més gran
i la bellesa.

El pit de la matrona, exhuberant,
és font de vida i de riquesa,
es dèi inestroncable Pantejant,
la fa encare més bella i arrogant:
apar una deesa.

Al despertar-se, el nin, arrenca en plor
i ses manetes, flonges, dréssa
envers l'inestroncable brollador,
que la mare li ofrena amb ver amor,
i ell, golut, assaboreix depressa.

I mentre, a fòra, sota el sol d'Estiu
enjoïda de flors Natura riu,
ja satisfet, l'infant, s'es adormit.
La mare, castament, tapa's el pit
amb serenor de verge.

ANTONI ASSENS BARBA.

fiesta

Des de Paris

Sembla que'l temps fassi la seva *toilette* preparatoria per l'arribada de la Primavera. Els dies passats, veritablement hivernals, queden ben desagraits a la memoria. Un cel d'un blau clar, un cel pàlit, molt pàlit... però que fa els seus possibles per a assecar la mollenia dels carrers, i fer fondrer les crostes de neu que havien quedat encarrarades. I amb aquest aire de festa, la població parisièn pren com a cosa decidida la proposició feta del govern de cultivar els terrenys de les fortificacions de París. Les demandes pel cultiu son ja molt nombroses. Son moltes les famílies que ja tenen l'il·lusió de passar els diumenges al seu hortet, contemplant la renglera d'esqueroles, l'enfilall de mongeteres i contant les flors dels pesols i els que tocaràn a menjar a cada hu quant sigui la cullita, i quant esriguin al *Poilu* li diràn: quant vinguis per la pròxima permissió ens menjarem tots junts el primer all tendre, car avui ja ha escardat la terra i rellueix la seva punta com un esparrec.

I per a reconfortar al bon parisièn, arriba una nova de Londres dient que Lloyd George cedeix els seus terrenys de jugar al *tennis* per a plantar hi cols. Lloyd George no seria un bon anglès si no fes lo sport com tots els seus compatriotes, are deixa el *tennis* i el plaer de jugar en els millors jogadors perquè l'arada retorni la terra. Hi ha doncs alguna cosa de sarcàstic an aquest primer home d'Anglaterra; alguna cosa que s'asembla a l'heroisme de Clytemnestra sacrificant sobre l'altar Ifigenie la seva propia filla.

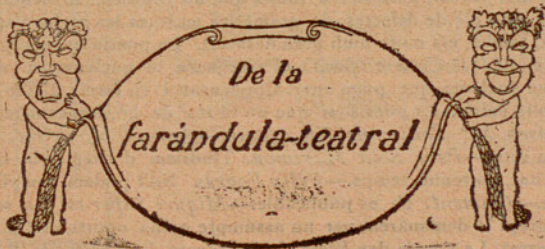
***

Steinlen, heusaquí un nom que porta el resplandiment artístic de la setmana, les seves patètiques composicions de la guerra estan exposades a la sala de la *rue* la Boétie, ont el públic admira l'obra del mestre tot i admirant l'heroisme, la pietat, el sacrifici, i la gloria dels soldats de la gran guerra.

Steinlen, en la seva fervor idealista, composa i dibuixa noblement, donant forma en totes les idees, i les d'ell son sabroses com una fruita madura...

BOMÀ PLANAS.

Paris, Febrer de 1917.

NOVITATS: *A cal antiquari*, sàinet en un acte d'en Santiago Rusiñol. — Debut de la actriu Mercè Nicolau.

COLISEO POMPEIA: *La fosca*, drama en tres actes d'en Florenci Cornet.

A cal antiquari es un sàinet digne de figurar en la colecció dels del mateix autor, *El pintor de miracles*, *L'homenatge*, *El triomf de la carn* i d'altres. Tenint el mateix mèrit que els citats, una bona part del públic, la major, no hi trobà aquella gracia tan personal del autor de *L'alegria que passa*, no perquè aquesta no hi existeixi, car hi es en quantitat, sinó perquè l'ambient de l'obra no es corrent, es desconegut de la majoria.

Amb les agudeses de *A cal antiquari* solsament hi troben gracia els que estan acostumats a con-

correr an aquestes botiguetes de compra i venda d'antigüetats, lo que feu que una bona part del públic no rigué els xistus, no per la manca de gracia, sinó per desconeixement de l'ambient ont se desenrotlla la farsa.

No obstant aquesta ignorancia de bona part del públic, el nou sàinet d'en Rusiñol agradà força.

En la execució, molt acurada, hem de remarcar en primer lloc a les senyoretas Vila i Antonia Baró. Dels actors en Barbosa, Tort i Guixer. Els demés arrodoniren el bon conjunt.

L'autor, molt aplaudit, tingué que presentar-se al palc escènic.

El decorat d'en Vilumara esplèndit.

***

Amb una extraordinaria representació del preciós drama d'en Angel Guimerà *Maria Rosa*, feu el seu debut la coneguda actriu catalana Mercè Nicolau.

Hi havia verdadera espectació per coneixer el treball que l'esmentada actriu faria amb la protagonista del drama d'en Guimerà i la Nicolau triomfà una vegada més, com ho deixà demostrar les xardoroses ovacions que escoltà del nombros públic.

Si la senyora Nicolau no hagués sigut consagrada com a primera actriu en les *Tres sessions d'Art* organitzades i dirigides per l'eminent dramaturg En Ambrosi Carrión en el teatre *Auditorium*, la interpretació de *Maria Rosa* es suficient per a que aquesta actriu ocupi un lloc preeminent en la nostre escena.

***

Sense esser una obra definitiva, *La fosca*, d'en Florenci Cornet, deixà endevinar que el teatre català pot esperar quelcom d'aquest autor.

La última producció del autor de *El llop* hi ha quelcom força estimable. Potser en la totalitat de l'obra hi han que alguns defectes, però això ja es cuidarà de corregir en Cornet en obres sucesives.

En *La fosca* ans que tot hi ha sinceritat. Els tipus de *Leonard*, *Magdalena* i *Adriana* són plens de vida. El *Leonard*, el cego que retorna a la llar després de llarga ausencia acompanyat de la dona estimada i amb el goig d'estar amb els seus i abraçar a la seva mare, però acobardit i apesarat per la desagradable sorpresa que li donarà el veure'l privat de la vista.

La *Magdalena*, la mare amorosa, orgullosa dels seus fills, estimant-los fins al punt de no veurer en ells llurs lleugereses.

La *Adriana*, la dona enamorada i sentimental que amb ses clares rialles ha de portar l'alegria i la joventut an aquells dos vells.

Son aquests tres tipus d'un gran relleu. No tant acertat amb el de *Daniel*, *Oncle Albert* i *Vell Ladi*, tots ells un bon xic desdibuixats, sobre tot el primer.

En el primer acte planteja el conflicte d'una manera clara i vibrant, escoltant-se amb força interès. El segon, sens dupte el més fluix, l'acció es precipita en algunes escenes. En l'últim, més consistent que l'anterior, torna a creixer l'interès, arribant al desentllàs d'una manera concisa.

La interpretació molt acurada. El senyor Santacana demostrà haver fet un minucios estudi del *Leonard*, matitzant el seu treball amb detalls infims.

Les senyores Verdier i Riera, que s'encarregaren de les figures de *Magdalena* i *Adriana*, posaren el seu talent en llurs papers que brodaren magistralment.

Els senyors Bello, Pellicer i Sirvent discrets. En Florenci Cornet, al acabar els actes, tingué que presentar-se al palc escènic, escoltant fortes ovacions junt amb els interpretes.

El decorat, degut an en Rocarol, produí molt bon efecte.

MANELIC.

La vètil·la del dia 18 d'aquest mes s'estrenà en el Cassino «El Progreso» de Sant Andreu, la comedieta en un acte *Un gra de massa*, original del nostre amic i col·laborador En A. Bachs Gabriel, qui tingué l'amabilitat d'invitar-nos.

L'obreta es presentava sense cap mena de pretensió, un senzill passatemps que segons ens manifestà el mateix autor, fou pensat i escrit en 24 hores.

No obstant, per senzilla que sigui l'obra requereix una major atenció i un xic més de treball.

En la comedia que'ns ocupa hi han escenes que gairebé podríem dir que hi son esboçades, i en canvi, d'altres de massa carregades i inútils. L'obra té'l principal defecte en la manca de trama (tota gira a l'entorn d'un personatge, una dona neta i endreçada fins a l'extrem) i com que en la comedia no's parla d'altra cosa sino d'ella, es clar, resulta un xic monòtona.

El diàlec es airós i fàcil prò repeteix conceptes en el transcurs de l'obra.

Es la primera obra que En Bachs ha donat al teatre i si bé no pot senyalar-se'l hi per un triomf, ens indica les disposicions que sens dupte té per al teatre el seu autor, com ens fa notar amb molts detalls i situacions inmillorables.

Prò l'autor ha topat amb l'inexperiència, i sobretot ha reflexionat molt poc en la seva obra, dones no hi ha dupte que si l'hagués entretinguda mes de 24 hores en les seves mans, hauria sigut presentada amb forces retocs i estisorades.

El públic rigué forces situacions i aplaudí al finalitzar, obligant al autor a sortir al pale escènic.

L'interpretació regular, denotà manca d'assaitjos.

S. G.

S'ha celebrat el banquet en honor a don Angel Guimerà per l'èxit obtingut amb sa darrera obra *Jesús que torna*.

El nombre de comensals arribava a doscents.

Ocuparen la presidència, junt amb l'homenajat, els senyors Apeles Mestres, Enric i Jaume Borràs; Conrat Roure, Lluís Domenech, Josep M.ª Roca, Ignasi Iglesias, Antoni Suñol, Antoni Piera, Santiago Rusiñol, Antoni Torrella i Andreu Guixer.

Se feren discursos i tots ells foren de clars optimismes per la sort del nostre teatre.

El doctor Callof remedi de los Débiles

Se diu que *L'auca del senyor Esteve* d'en Santiago Rusiñol, en lloc del teatre Victoria es representarà en el teatre de Novitats, una vegada aca-

bada la temporada que hi farà la Xirgu, que Deu vulga siga ben curta.

◀ ○ ▶

Camiseria SANS

BOQUERIA, 32.-BARCELONA

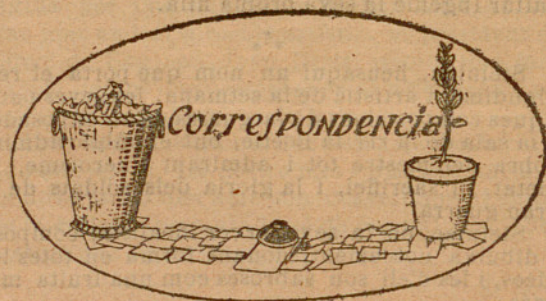
Especialitat en camises a mida

◀ ○ ▶

LITERATURA ROSSELLONESA.—La *Biblioteca d'Edicions Catalanes* ve d'empendrer la publicació dels Monòlecs catalans del popular escriptor rossellonés En Carles Grandó.

La primera serie sortirà vers la fi del present mes, baix el titol *Fariboles*, trobant-se incloses en aquest primer volúm algunes de les produccions les més celebrades del simpàtic autor dels *Crits del poble*, d'*Aqueixa mainada*, etc.

Ne tornarem a parlar.

Joan Domenech. Els defectes del seu treball a que aludeix en la seva lletra es difícil aclarir-los aquí i, com comprendrà, no podem sosténir correspondència sobres això perquè fora feina de mai acabar, puix serien molts que ho voldrien. El seu article està plè de defectes de gramàtica en totes les regles i aplica, també, els mots amb gran desacert. La poesia es inacceptable.—*Lluís Casamitjana*. «Passeijant» té quelcom, no més que quelcom que puga anar. Condensat i en forma d'*Eco* tal volta aniria. La poesia si que no té res de bó, francament.—*Josep M.ª Sanjaume*. En cartera.—*Antoni Monfort*. Es fluixeta.—*Pere Solà Marimón*. Tindríem d'arreglar-la i, la vritat, no tenim temps.—*Felix Fabrès*. No'l podem complaure.—*Clement*. No es publicable.—*Miquel Saperas*. La seva adreça la demanarem per un assumpte quina oportunitat ja ha passat. La poesia den Riera no la trovem. La poesia de l'Andrés en cartera. La de vostè ja sortirà.—Queden lletres per a contestar.

FESTA

ES PUBLICA A BARCELONA I MOLINS DE REI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Molins de Rei	Ptes. 0'25 mes.
Províncies	0'75 trimestre.
Extranger	1'25 . . . . .

Redacció i Administració: Alfons I d'Aragó, núm. 39
Redacció a Barcelona: Rosselló, núm. 248, 3.er, 2.^a

Imp., Alfons I d'Aragó, n.º 39.—MOLINS DE REI